

SỬ DỤNG BỘ SÁCH “HỒ CHÍ MINH TOÀN TẬP” ĐỂ NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HOẠT ĐỘNG NGOẠI KHÓA TRONG DẠY HỌC LỊCH SỬ Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG

NGUYỄN QUỐC PHÁP*

Ngày nhận bài: 05/06/2017; ngày sửa chữa: 06/06/2017; ngày duyệt đăng: 08/06/2017.

Abstract: Innovation of contents and methods of teaching History at high school is an urgent task to meet requirements of education reform. Based on theoretical issues and reality, the article proposes measures to use the “Complete works of Ho Chi Minh” to improve the efficiency and quality of extracurricular activities in teaching history at high school.

Keywords: Complete works of Ho Chi Minh, teaching history, Extracurricular activities.

1. Đặt vấn đề

Bộ sách “*Hồ Chí Minh toàn tập*” không chỉ là một công trình khoa học lớn, có nội dung phong phú, kết cấu hoàn chỉnh, mà còn là tài sản tinh thần vô giá của toàn Đảng, toàn dân ta, là nguồn tài liệu đặc biệt quan trọng trong lĩnh vực giáo dục lịch sử (LS). Nội dung “*Hồ Chí Minh toàn tập*” có quan hệ mật thiết với chương trình sách giáo khoa LS trung học phổ thông (THPT). Do đó, sử dụng bộ sách này có vai trò, ý nghĩa to lớn trong dạy học LS. Đây là một biện pháp quan trọng đổi mới nội dung, hình thức và phương pháp dạy học (PPDH), hoàn thành tốt mục tiêu dạy học bộ môn, nhất là thực hiện nhiệm vụ giáo dục tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh trong nhà trường.

Lí luận và thực tiễn dạy học LS đã chỉ ra rằng, sử dụng bộ sách “*Hồ Chí Minh toàn tập*” có tác dụng to lớn trong việc nâng cao hiệu quả, chất lượng hoạt động ngoại khóa (HĐNK). Tuy nhiên, trong thực tiễn dạy học, giáo viên (GV) và học sinh (HS) chưa quan tâm đúng mức đến vấn đề này. Đây là một trong những nguyên nhân dẫn đến chất lượng HĐNK nói riêng, chất lượng dạy học bộ môn nói chung bị giảm sút. Từ những kết quả nghiên cứu lí luận và thực tiễn, bài viết này tập trung làm rõ một số biện pháp sử dụng bộ sách nhằm nâng cao chất lượng HĐNK góp phần nâng cao hiệu quả, chất lượng dạy học LS ở trường THPT.

2. Sử dụng bộ sách “*Hồ Chí Minh toàn tập*” để nâng cao chất lượng HĐNK trong dạy học LS ở trường THPT

Bên cạnh những bài học nội khóa, HĐNK có vai trò, ý nghĩa đặc biệt quan trọng nhằm hoàn thành mục tiêu dạy học bộ môn LS ở trường phổ thông. Với thế mạnh là tạo điều kiện cho HS có những trải nghiệm sáng tạo, HĐNK có nhiều tác dụng trong việc bồi dưỡng kiến thức, hình thành thái độ và phát triển năng lực HS. Khi tổ chức các HĐNK liên quan đến LS dân tộc

thì bộ sách “*Hồ Chí Minh toàn tập*” là một nguồn tài liệu vô cùng quan trọng. Sử dụng bộ sách này trong HĐNK giúp HS phát huy tính sáng tạo, sự phong phú trong các hoạt động học tập, tránh sự nhàm chán, đơn điệu trong một không gian mở. Tuy nhiên, thực tiễn giáo dục cho thấy, việc tổ chức các HĐNK chưa được chú ý đúng mức, vẫn nặng về hình thức, GV và HS chủ yếu vẫn tổ chức các hoạt động một cách tự phát, thiếu tính kế hoạch và mục tiêu rõ ràng. Để sử dụng bộ sách một cách hiệu quả trong HĐNK, theo chúng tôi có thể sử dụng một số biện pháp sau:

2.1. Tổ chức cho HS đọc một số đoạn trích trong bộ sách “*Hồ Chí Minh toàn tập*” để trao đổi, thảo luận các vấn đề LS. Đọc sách là một trong những hình thức ngoại khóa quan trọng trong dạy học LS ở trường phổ thông, hoạt động này “đơn giản, dễ làm, song lại có hiệu quả cao về mặt giáo dục, giáo dục và phát triển” [2; tr 268]. Nếu đọc sách thường xuyên và có phương pháp khoa học thì giúp kiến thức của HS không ngừng được mở rộng, tiếp cận được sự phát triển của khoa học, bồi dưỡng, nâng cao năng lực tư duy logic, phương pháp làm việc khoa học, lòng yêu nghề nghiệp và có thái độ đúng đắn đối với thế giới xung quanh cũng như đối với bản thân mình, nhất là bồi dưỡng sự hứng thú, năng lực và thói quen tự học suốt đời.

Nội dung bộ sách “*Hồ Chí Minh toàn tập*” gắn bó mật thiết với nội dung chương trình LS ở trường THPT, đặc biệt phần LS Việt Nam. Các tác phẩm của Hồ Chí Minh được viết với văn phong hấp dẫn, lời cuốn, giàu hình ảnh, là một nguồn kiến thức quan trọng trong dạy học. Tổ chức cho HS đọc “*Hồ Chí Minh toàn tập*” có một ý nghĩa quan trọng trong việc hoàn thành mục tiêu dạy học bộ môn, nhất là góp phần phát triển năng

* Trường Đại học Tây Bắc

lực HS, thực hiện nhiệm vụ giáo dục tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh trong nhà trường. Việc tổ chức đọc sách có thể tiến hành theo nhóm, cá nhân hoặc đọc toàn lớp. Năm 2015, nhân Ngày sách Việt Nam (21/4), chúng tôi đã kết hợp với GV bộ môn LS Trường THPT chuyên Sơn La (tỉnh Sơn La) tổ chức buổi giới thiệu bộ sách “*Hồ Chí Minh toàn tập*” và cho HS đọc một số đoạn trích trong bộ sách để trao đổi, thảo luận các vấn đề LS.

Đối tượng: GV và HS khối lớp 12 Trường THPT Chuyên Sơn La (tỉnh Sơn La).

Hình thức: tổ chức theo các nhóm, GV chuẩn bị tài liệu, tổ chức cho HS đọc, suy nghĩ các vấn đề cho trước; ghi chép và trao đổi, thảo luận nhóm các chủ đề do GV gợi ý, đại diện các nhóm lên báo cáo kết quả đọc sách và thảo luận. Thành viên các nhóm khác có thể nhận xét và đưa ra các câu hỏi thảo luận (xem bảng 1).

Bảng 1. Hướng dẫn HS đọc “*Hồ Chí Minh toàn tập*”

Tên tác phẩm, nội dung đọc	Nội dung chính cần chú ý	Câu hỏi thảo luận
1. Nội dung đọc: <i>Đường Kách mệnh</i> (Hồ Chí Minh toàn tập, tập 2; trang 298-304).	- Cách mạng là gì? Vì sao nhân dân ta phải làm cách mạng? - Những điều kiện để thực hiện cách mạng thành công? - Tính chất của các cuộc cách mạng mà lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc đề cập trong <i>Đường Kách mệnh</i> - Con đường cách mạng và lực lượng cách mạng được xác định trong <i>Đường Kách mệnh</i>	- Vì sao Hồ Chí Minh khẳng định: “ <i>Muốn cứu nước và giải phóng dân tộc không có con đường nào khác con đường cách mạng vô sản</i> ” [6; tr 30] - Tác phẩm <i>Đường Kách mệnh</i> có ý nghĩa như thế nào đối với cách mạng Việt Nam?
2. Nội dung đọc: <i>Tuyên ngôn độc lập</i> (Hồ Chí Minh toàn tập, tập 4).	- Những quyền dân tộc cơ bản mà dân tộc và nhân dân Việt Nam xứng đáng được hưởng - Quá trình đấu tranh của nhân dân Việt Nam giành những quyền dân tộc cơ bản - Quyết tâm của nhân dân Việt Nam trong việc bảo vệ nền độc lập, tự do	- Việc Hồ Chí Minh dẫn văn kiện của Pháp và Mĩ về những quyền dân tộc cơ bản có ý nghĩa gì? - Ý nghĩa LS và ý nghĩa thời đại của bản <i>Tuyên ngôn độc lập</i> ? - Trong LS đấu tranh dựng nước và giữ nước của dân tộc, có mấy tác phẩm được xem là tuyên ngôn độc lập. Nêu bối cảnh LS, nội dung chính và ý nghĩa của những bản tuyên ngôn độc lập đó

Dưới sự tổ chức, hướng dẫn của GV, các nhóm HS tiến hành trao đổi, thảo luận và báo cáo kết quả, những nhóm khác có thể đặt các câu hỏi để trao đổi, thảo luận. Sau thời gian thảo luận, GV tiến hành tổng kết, đánh giá buổi đọc sách và có thể kết hợp kiểm tra hoạt động nhận thức của HS.

Buổi đọc sách diễn ra trong không khí hào hứng, sôi nổi, lần đầu tiên GV và HS được tiếp xúc với văn bản đầy đủ một số tác phẩm của Chủ tịch Hồ Chí Minh, được nghe giới thiệu về bộ sách “*Hồ Chí Minh toàn tập*” (bộ sách in và bản điện tử CD-ROM). HS được tự do thảo luận, trình bày những suy nghĩ của mình về bộ sách, cũng như những nội dung, sự kiện tiêu biểu mà bộ sách đề cập. Qua đây, GV và HS còn được học cách sử dụng, tra cứu các thông tin trong “*Hồ Chí Minh toàn tập*”. Buổi đọc sách không chỉ củng cố những kiến thức, hiểu biết của HS trong quá trình học tập ở trên lớp mà còn có ý nghĩa quan trọng khơi dậy hứng thú học tập, phát triển năng lực tư duy và năng lực làm việc với tài liệu LS. Điều đó cho thấy, tổ chức cho HS đọc “*Hồ Chí Minh toàn tập*” có tác dụng quan trọng trong việc làm phong phú kiến thức, phát triển năng lực HS, góp phần nâng cao hứng thú học tập, hoàn thành tốt mục tiêu dạy học bộ môn.

2.2. Sử dụng tài liệu trong bộ sách “*Hồ Chí Minh toàn tập*” để tổ chức các cuộc thi tìm hiểu về Hồ Chí Minh. Thi tìm hiểu về các chủ đề LS là một trong những hình thức ngoại khóa quan trọng trong dạy học LS. Đây cũng là hình thức ngoại khóa được sử dụng phổ biến khi tổ chức cuộc thi tìm hiểu về các danh nhân văn hóa, anh hùng giải phóng dân tộc, vấn đề chính trị, văn hóa, xã hội. Trong dạy học LS, thi tìm hiểu về các chủ đề LS có ý nghĩa quan trọng trong việc bồi dưỡng kiến thức, tư tưởng, đạo đức, ý thức học tập cho HS. Điều này còn có tác dụng quan trọng trong việc phát triển ở HS năng lực vận dụng kiến thức, năng lực trình bày vấn đề LS một cách đa dạng; phát triển ở các em năng lực làm việc nhóm, hợp tác.

Trong các cuộc thi tìm hiểu về LS, thi tìm hiểu về thân thế, sự nghiệp và tư tưởng Hồ Chí Minh là một trong những nội dung được tổ chức thường xuyên nhất. Tuy nhiên, trong thực tiễn, GV vẫn chưa chú ý đến việc tổ chức cho HS khai thác nguồn tài liệu tin cậy như “*Hồ Chí Minh toàn tập*”. Do vậy chất lượng các bài dự thi thường không cao, không mang nhiều giá trị về tính khoa học và tư tưởng.

Cách thức ra câu hỏi dự thi có thể theo hình thức tự luận hoặc trắc nghiệm, có thể ra câu hỏi theo chủ đề lớn hoặc nhiều câu hỏi nhỏ trong một bài thi; có thể tổ chức gắn với hình thức sân khấu hóa hoặc viết bài luận lớn.

Từ ngày 10 đến 21/5/2015, nhân kỉ niệm 70 năm Cách mạng tháng Tám và Quốc khánh 2/9, chúng tôi kết hợp với Ban Giám hiệu, Đoàn Thanh niên Trường THPT Tô Hiệu (Sơn La) tổ chức cuộc thi tìm hiểu về Hồ Chí Minh với chủ đề: *Chủ tịch Hồ Chí Minh với thắng lợi của Cách mạng tháng Tám (1945)*. Mục

đích nhằm giúp HS nâng cao hiểu biết về thân thế, sự nghiệp, công lao của Hồ Chí Minh đối với thắng lợi của Cách mạng tháng Tám (1945); các em đánh giá đúng công lao của Người đối với cách mạng Việt Nam. Qua đó, góp phần giáo dục ở HS tình cảm trong sáng, lòng biết ơn đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh về tư tưởng, đạo đức của Người.

Đối tượng dự thi: HS lớp 12 toàn trường; *Hình thức*: làm các bài luận lớn; mỗi đơn vị lớp nộp 10 bài chất lượng. Ban Tổ chức công bố chủ đề, chuẩn bị tài liệu (chủ yếu là tài liệu LS trích trong “*Hồ Chí Minh toàn tập*”) cho các lớp dự thi, thu bài, chấm bài và công bố kết quả, giải thưởng trong toàn trường.

Ban tổ chức cung cấp tài liệu cho các lớp và hướng dẫn HS khai thác nội dung các tác phẩm tiêu biểu in trong “*Hồ Chí Minh toàn tập*”, tập 3, xuất bản năm 2011: *Mười chính sách của Việt Minh* [tr 242-243]; *Thư gửi đồng bào toàn quốc* [tr 537-538]; *Chỉ thị thành lập đội Việt Nam Tuyên truyền giải phóng quân* [tr 539-540]; *Thư kêu gọi Tổng khởi nghĩa* [tr 595-596]; *Tuyên ngôn Độc lập của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (Hồ Chí Minh toàn tập, tập 4, tr 1- 3)*; Tài liệu trong *Văn kiện Đảng toàn tập: Nghị quyết Trung ương Hội nghị lần thứ 8 Đảng Cộng sản Đông Dương* [tr 96-136]; *Nhật - Pháp bắn nhau và hành động của chúng ta. Chỉ thị của Ban Thường vụ Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương ngày 12-3-1945* [tr 364-373]; *Lệnh khởi nghĩa (Quân lệnh số 1 của Ủy ban khởi nghĩa)* [tr 121-122]. Nội dung của các tác phẩm này đề cập đến những sự kiện LS phản ánh quá trình Đảng và Hồ Chí Minh tích cực đấu tranh chuẩn bị về đường lối, xây dựng lực lượng chính trị, lực lượng vũ trang, căn cứ địa; xác định thời cơ, thúc đẩy thời cơ chín muồi và chớp thời cơ để giành thắng lợi cho cách mạng.

Cuộc thi đã thu hút đông đảo HS toàn trường tham gia, có những lớp HS khối lớp 11 cũng gửi bài tham dự. Ban Tổ chức đã thu về 90 bài dự thi, trong đó có nhiều bài do các nhóm làm rất công phu và chất lượng. Bên cạnh bài viết, các em còn sưu tầm rất nhiều tranh ảnh, trang trí đẹp mắt. Trong buổi tổng kết, trao giải, đại diện ban giám hiệu nhà trường khẳng định, đây là lần đầu tiên một cuộc thi tìm hiểu lời cuốn được đông đảo HS tham gia, có tính thực chất cao và có nhiều bài viết có chất lượng tốt. Qua cuộc thi, HS đã thể hiện những hiểu biết sâu sắc của bản thân về Chủ tịch Hồ Chí Minh, về công lao của Người đối với cách mạng Việt Nam; các em không chỉ thể hiện được lòng biết ơn, tình cảm trong sáng, cao đẹp đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh, mà còn cho thấy những hiểu biết khá sâu sắc về tư tưởng Hồ Chí Minh. Nhiều bài viết thể hiện

tính sáng tạo cao trong cách trình bày và bố cục, qua trao đổi, chúng tôi thấy HS cảm thấy rất hào hứng với cuộc thi, các em được tiếp xúc với nhiều tài liệu hay để thể hiện ý tưởng sáng tạo của nhóm mình.

2.3. Sử dụng tài liệu trong bộ sách “*Hồ Chí Minh toàn tập*” để tổ chức các buổi dạ hội LS. Dạ hội LS là một trong những hình thức tổ chức ngoại khóa quan trọng, mang tính chất tổng hợp. Dạ hội LS có thể kết hợp trong đó nhiều HĐNK khác nhau theo chủ đề như thi hiểu biết, trưng bày sản phẩm, tư liệu, trò chơi LS, nói chuyện LS,... Do vậy, đây là hoạt động có hiệu ứng giáo dục và hiệu ứng xã hội rất cao. Lí luận và thực tiễn dạy học bộ môn cho thấy, dạ hội LS có ý nghĩa quan trọng trong việc phát triển toàn diện năng lực cá nhân. Đây là hoạt động đặc thù và mang tính trải nghiệm sáng tạo cao, đang rất được chú trọng ở nhà trường phổ thông.

Hiện nay, hàng năm, đất nước ta có nhiều ngày lễ lớn. Các ngày lễ kỉ niệm này có quan hệ mật thiết với nội dung phần LS Việt Nam (1919-1945), gắn bó mật thiết với công tác giáo dục tư tưởng Hồ Chí Minh trong nhà trường, với cuộc vận động học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh. Trong thực tiễn, các hoạt động chào mừng, kỉ niệm những ngày lễ lớn vẫn thường xuyên được tổ chức.

Nội dung bộ sách “*Hồ Chí Minh toàn tập*” có mối liên hệ mật thiết với các ngày lễ kỉ niệm nói trên, có vai trò quan trọng trong tổ chức các buổi dạ hội LS. Bộ sách có thể được khai thác ở tất cả các nội dung khác nhau trong một buổi dạ hội LS.

Ngày 1/2/2015, nhân dịp kỉ niệm 85 năm ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam, GV bộ môn LS kết hợp với các đoàn TNCS Hồ Chí Minh trường THPT Thành phố Điện Biên Phủ tổ chức buổi dạ hội LS với chủ đề: “*Đảng ta đó vinh quang một niềm tin*”.

- *Mục đích*: tạo ra một sân chơi bổ ích giúp HS nâng cao hiểu biết về LS vẻ vang của Đảng, Đảng bộ địa phương và về Hồ Chủ tịch. Qua đó góp phần giáo dục tình cảm trong sáng của HS đối với Đảng và Hồ Chí Minh; giáo dục tình yêu quê hương, đất nước, lí tưởng cách mạng cho thế hệ trẻ, tinh thần làm việc nghiêm túc, đoàn kết, làm việc tập thể, làm việc nhóm, giúp đỡ lẫn nhau trong học tập. Đây cũng là cơ hội để HS bộc lộ những năng khiếu, khả năng sáng tạo của mình.

- *Thành phần tham gia*: Ban Chỉ đạo, Ban Tổ chức là đại diện Ban Giám hiệu, GV bộ môn LS, Ban Chấp hành Đoàn trường, đối tượng tham gia là toàn thể HS trong trường, nòng cốt là HS khối lớp 12. HS khối lớp 12, chia thành ba đội có tên gọi khác nhau, với sự hướng dẫn, cố vấn của GV bộ môn LS, GV chủ nhiệm và các đoàn viên GV.

- *Nội dung buổi dạ hội* gồm: sưu tầm và triển lãm tư liệu về Đảng, Bác Hồ, Đảng bộ địa phương theo chủ đề; Nói chuyện LS, chiếu phim tư liệu; Văn nghệ; Chung kết cuộc thi hiểu biết về LS...

- *Cách thức thực hiện*: GV xây dựng kế hoạch chi tiết, họp ban tổ chức, ban đại diện các lớp để thông qua và triển khai kế hoạch cụ thể tới GV và HS toàn trường. Cung cấp nguồn và hướng dẫn HS tìm kiếm khai thác tài liệu trong “*Hồ Chí Minh toàn tập*” để tìm kiếm thông tin tham gia các nội dung thi. Ban tổ chức dựa vào nội dung bộ “*Hồ Chí Minh toàn tập*”, đặc biệt là phần tác phẩm, phần hình ảnh, phim tư liệu, các bài hát trong bản điện tử CD-ROM để chuẩn bị nội dung.

- Thời gian: trong 1 ngày (1/2/2015); địa điểm: Hội trường, sân khấu và khuôn viên sân trường. Tiến trình buổi dạ hội được chúng tôi tổ chức thông qua các phần cụ thể như sau:

Phần 1: Buổi chiều, HS toàn trường được nghe nói chuyện chuyên đề LS: *Chủ tịch Hồ Chí Minh với Cách mạng tháng Tám*. Giảng viên khoa LS, Trường Đại học Tây Bắc, kết hợp với GV LS đã tái hiện quá trình tìm đường cứu nước, thành lập Đảng, trực tiếp chỉ đạo, lãnh đạo cách mạng Việt Nam của Hồ Chí Minh. Thông qua những câu chuyện nhỏ như: *Con đường dẫn tôi đến chủ nghĩa Lênin; Hội nghị thành lập Đảng; Việt Nam độc lập đồng minh; Dù phải đốt cả dây Trường Sơn cũng phải kiên quyết giành cho được độc lập*. Nội dung những câu chuyện được khai thác từ những nguồn tư liệu trong “*Hồ Chí Minh toàn tập*”. Lời kể của giảng viên được minh họa bằng các tư liệu tranh, ảnh, phim ngắn và tài liệu khác. HS tham gia bằng cách đặt các câu hỏi, nêu những thắc mắc về một số sự kiện, vấn đề LS.

Sau khi nghe nói chuyện LS, HS và GV toàn trường được xem phim tư liệu về Đảng, Bác Hồ (chủ yếu được khai thác trong “*Hồ Chí Minh toàn tập*”) những thành tựu phát triển của địa phương dưới sự lãnh đạo của Đảng bộ... tại hội trường.

Phần 2: Ban Tổ chức, Ban Giám khảo và HS được xem và chấm điểm triển lãm, trưng bày sản phẩm sưu tầm của các đội. Sản phẩm trưng bày là tư liệu, tranh ảnh về LS hình thành và phát triển của Đảng, về vai trò của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với sự phát triển của Đảng, về LS Đảng bộ địa phương... do các đội tổ chức sưu tầm, trưng bày theo chủ đề do mình lựa chọn, có thuyết minh, trong không gian khuôn viên sân trường. Ngoài tư liệu, các đội có thêm các pano, áp phích, báo tường... phù hợp với chủ đề buổi dạ hội. Đội lớp 12A đã sưu tầm và trưng bày tư liệu về LS phát triển của Đảng với chủ đề: *Đảng quang vinh - 85 năm ngọn cờ bách*

chiến bách thắng!. Phần trưng bày được bố cục theo tiến trình thời gian và những chủ đề nhỏ: phần 1: *Những chặng đường đầu tiên*; Phần 2: *Viết trang sử Cách mạng tháng Tám*; Phần 3: *Đất nước đứng lên*; Phần 4: *Thu non sông về một mối*; Phần 5: *Giương cao ngọn cờ xã hội chủ nghĩa*; Phần 6: *Thanh niên tiến bước dưới cờ Đảng*; Phần 7: *Đảng bộ Sơn La anh hùng*. HS đã thể hiện được khả năng sáng tạo trong việc sưu tầm tư liệu, trang trí và trưng bày theo một bố cục logic, hấp dẫn LS về vang của Đảng.

Phần 3: Nội dung chính của buổi dạ hội là phần thi chung kết giữa các đội dưới hình thức sân khấu hóa được tổ chức vào buổi tối. Tiến trình như sau:

- *Văn nghệ chào mừng*. HS và đoàn viên GV trình bày một số bài hát ca ngợi Đảng, Bác Hồ, về quê hương: *Hành khúc thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, Lá cờ Đảng, Người là niềm tin tất thắng*,... Các tiết mục văn nghệ không chỉ khơi dậy trong HS và những người tham dự những cảm xúc, tình cảm sâu sắc và tự hào về Đảng ta, về Chủ tịch Hồ Chí Minh mà còn truyền cảm hứng, tạo sự tự tin và tinh thần cho các đội thi. Qua đó, cũng giúp HS thể hiện và phát huy năng khiếu của mình.

- *Màn chào hỏi*: các đội thi giới thiệu về đội mình và tinh thần tham gia hội thi. Mỗi đội thi được đặt tên theo các địa danh LS: *đội Ba Đình, đội Điện Biên và đội Việt Bắc*. Màn chào hỏi không chỉ thể hiện trí tuệ, sự sáng tạo của các đội thi mà còn thể hiện tinh thần, quyết tâm của các đội khi tham gia cuộc thi. Ban Giám khảo và người tham dự bị cuốn hút ngay từ đầu bởi không khí vui nhộn, trí tuệ và tinh thần mà các đội mang tới cho buổi chung kết.

- *Phần thi kiến thức*: Ban Tổ chức đưa ra một gói gồm 20 câu hỏi. Nội dung tìm hiểu về các sự kiện LS liên quan tới Đảng, Bác Hồ, tới LS Đảng bộ địa phương... Các câu hỏi đưa ra theo hình thức trắc nghiệm, các đội cùng đưa ra đáp án mà mình lựa chọn. Đây là nội dung quan trọng nhất của buổi dạ hội. Qua nội dung thi này, các đội đã thể hiện sự hiểu biết sâu sắc về LS, truyền thống về vang của Đảng, Vai trò và công lao của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với Đảng, với cách mạng. Phần thi này giúp cho những người tham dự có thêm những kiến thức cụ thể, phong phú về LS phát triển của Đảng, lí tưởng của Đảng, về cuộc đời và sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh, LS Đảng bộ địa phương,...; khơi dậy lòng biết ơn, tự hào, niềm tin vào Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh, củng cố tình yêu đối với quê hương, đất nước...; đặc biệt, phát triển ở HS khả năng vận dụng những kiến thức đã học vào thực tiễn cuộc sống.

- *Phần thi tài năng*: các đội thi thể hiện tài năng của mình dưới hình thức hát, đóng kịch, đọc thơ, kể chuyện về các nhân vật, sự kiện LS phù hợp với chủ đề buổi dạ hội,... Đây là nội dung hấp dẫn nhất của cuộc thi. Những màn thể hiện tài năng đặc sắc của các đội, thông qua phần trình diễn năng khiếu hát, độc tấu sáo, đóng kịch và kể chuyện LS. Những người tham dự được trải nghiệm nhiều cảm xúc khác nhau, trong đó toát lên tình cảm trong sáng, lòng biết ơn đối với Đảng và Hồ Chủ tịch. Nội dung thi cũng cho thấy tính sáng tạo và tài năng của HS, khả năng truyền tải kiến thức LS thông qua hình thức sân khấu hóa.

- *Phần thi thuyết trình*: Các đội lần lượt bốc thăm lựa chọn một tư liệu LS dưới dạng một bức tranh, ảnh, một đoạn phim ngắn hay một đoạn tư liệu LS bằng văn bản,... liên quan đến một sự kiện LS. Mỗi đội có thời gian suy nghĩ và cử đại diện trình bày bài thuyết trình của mình thể hiện hiểu biết, quan điểm, đánh giá về sự kiện, vấn đề LS. Đây là nội dung khó nhất trong cuộc thi. HS đã thể hiện được những hiểu biết sâu sắc của mình về các sự kiện, vấn đề LS. Không chỉ thể hiện được kiến thức mà các em còn cho thấy khả năng lập luận sắc sảo, luận cứ rõ ràng, thuyết phục. Qua đó, cũng thể hiện được tình cảm, suy nghĩ, quan điểm của thế hệ trẻ đối với Đảng, Hồ Chủ tịch và truyền thống quê hương.

Cuối phần chung kết, Ban Tổ chức tổng kết điểm của các phần thi, và trao giải cho các đội. Sau buổi dạ hội, chúng tôi đã tổ chức phỏng vấn, khảo sát suy nghĩ của GV và HS về buổi dạ hội; kiểm tra kết quả nhận thức của HS. Kết quả khảo sát, 12/12 GV được hỏi đều khẳng định buổi dạ hội mang lại rất nhiều cảm xúc, trải nghiệm thú vị. Các GV đều khẳng định đây là một hoạt động mang lại rất nhiều ý nghĩa về mặt kiến thức, giáo dục và phát triển năng lực HS, thu hút sự say mê của HS đối với LS. Những HS được phỏng vấn khẳng định rất hứng thú với buổi dạ hội. Các em đều đánh giá cao chất lượng, chiều sâu của buổi dạ hội. HS cảm thấy được sống và làm chủ không khí LS.

3. Kết luận

Việc sử dụng bộ sách "*Hồ Chí Minh toàn tập*" trong các HĐNK không chỉ có ý nghĩa quan trọng trong việc củng cố làm phong phú kiến thức cho HS, mà còn có ý nghĩa quan trọng trong việc nâng cao hứng thú học tập cho các em. Qua các HĐNK, HS được phát triển đầy đủ các năng lực và phẩm chất cá nhân, nhất là năng lực vận dụng kiến thức LS vào hoạt động thực tiễn. Sử dụng bộ sách để tổ chức HĐNK là một biện pháp quan trọng đổi mới nội dung, phương pháp, nhằm nâng cao hiệu quả, chất lượng dạy học LS ở

trường phổ thông. Điều này còn có ý nghĩa quan trọng trong việc giáo dục niềm tin, tình cảm của HS đối với Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh, giáo dục tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh. Yêu cầu đặt ra là GV cần nâng cao nhận thức lí luận, tích cực đổi mới nội dung, hình thức tổ chức các hoạt động dạy học, tăng cường sử dụng "*Hồ Chí Minh toàn tập*" nhằm nâng cao chất lượng các HĐNK trong dạy học bộ môn. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Đảng Cộng sản Việt Nam (2000). *Văn kiện Đảng toàn tập* (tập 7). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [2] Phan Ngọc Liên (chủ biên, 2002). *Phương pháp dạy học lịch sử*, (tập 2). NXB Đại học Sư phạm.
- [3] *Hồ Chí Minh toàn tập* (tập 2, 2011). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [4] *Hồ Chí Minh toàn tập* (tập 3, 2011). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [5] *Hồ Chí Minh toàn tập* (tập 4, 2011). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [6] *Hồ Chí Minh toàn tập* (tập 12, 2011). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.

Rèn luyện kĩ năng vận dụng...

(Tiếp theo trang 175)

- [2] Nguyễn Bá Kim (2011). *Phương pháp dạy học môn Toán*. NXB Sư phạm.
- [3] Phan Đức Chính - Tôn Thân - Vũ Hữu Bình - Trần Phương Dung - Ngô Hữu Dũng - Lê Văn Hồng - Nguyễn Hữu Thảo (2014). *Toán 9* (tập 2). NXB Giáo dục Việt Nam.
- [4] Lesh, R. - Sriraman, B. (2005). Mathematics Education curricula In Blum, W. et.al. (Eds.), *Application and modelling in learning and teaching mathematics*. Chichester: Ellis Horwood, pp. 22-31.
- [5] Lesh, R., & Doerr, H. M. (2003). *A modelling perspective on teacher development*. In Lesh R. A. & Doerr H. (Eds.): *Beyond constructivism: Models and modelling perspectives on mathematics problem solving, learning, and teaching*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum, pp. 3-33.
- [6] Nguyễn Danh Nam (2016). *Phương pháp mô hình hóa trong dạy học môn Toán ở trường phổ thông*. NXB Đại học Thái Nguyên.
- [7] Niss, M., Blum, W. & Galbraith, P. (2007). Introduction. In Blum, W., Galbraith, P.L., Henn, H-W. & Niss, M. (2007) (Eds.), *Modelling and applications in mathematics education*, 3 - 32. The 14th ICMI - study 14. New York: Springer - Verlag.
- [8] Rogiers X (1996). *Khoa sư phạm tích hợp hay làm thế nào để phát triển các năng lực ở nhà trường*. NXB Giáo dục.